

LIETUVIŲ KALBOTYROS KLAUSIMAI, XXXII (1993)
BALTŲ ONOMASTIKOS TYRINĖJIMAI

OJARS BUŠS

**SOMIJAS UZVĀRDU SARAKSTS BALTU VALODU
PĒTNIEKA LASĪ JUMĀ¹**

Ko baltu valodu pētnieks var šādā sarakstā atrast? Bez šaubām, ne pārāk daudz. Taču, ja jau par baltistikas ievirzes onomastika pētijuma materiāla avotu var noderēt Berlīnes telefongrāmata (kā to savulaik spīdoši pierādīja Anatolijs Nepokupnijs), tad relatīvi pilnigs Somijas uzvārdu saraksts var tomēr sniegt vismaz tikpat daudz ievērības cienīgas informācijas.

Šobrīd gan zinātniekiem, gan citiem interesentiem ir pieejami 3 šādi saraksti: Somijas Pensiju pārvaldes 1970. gadā sagatavotais, kā arī 1985. g. un 1990. g. Iedzīvotāju uzskaites centra sagatavotie. Divi pēdējie gan ir jaunāki un acīmredzot arī pilnīgāki, taču pieejami tikai uz mikrofilmām kopēta alfabētiska saraksta (ar statistisku papildinformāciju) veidā. Turpretim 1970. g. saraksts eksiste 3 variantos 3 biežu kantorgrāmatu izskatā: 1) alfabētiskais saraksts ar frekvences (uzvārda īpašnieku skaita) norādi; 2) uzvārdū saraksts frekvences secībā; 3) saraksts inversā alfabēta secībā. Visi minētie saraksti glabājas Helsinkos Vietējo valodu pētniecības centra (Kotimaisten kielten tutkimuskeskus) Onomastikas nodalas archīvā (šeit jāizsaka sirsnīga pateicība šīs nodalas vadītājai Dr. Ēvai-Marijai Nerhi (Eeva-Maria Närhi) par laipnu iepazīstināšanu ar nodalas arhīvu un palīdzību tā izmantošanā).

Izstudejot šos uzvārdū sarakstus, baltists var iegūt vismaz trejādu sev interesantu informāciju. Pirmkārt, tie ir dažādi vērojumi sev interesantu informāciju. Pirmkārt, tie ir dažādi vērojumi, kas nav cieši saistīti ar vienas vai otras valodas konkrēto specifiku un vairāk attiecas uz vispārējo onomastiku (vai arī, būdami saistīti tieši ar somu valodu, tomēr ir interesanti dažādu valodu speciālistiem). Otrkārt, ir jāpamana un jāfiksē tie somu uzvārdi, kas varētu maldināt ar somugristiku nesaistītu baltu valodu pētnieku, resp., tie uzvārdi, kas t.s. starpvalodu homonīmijas dēļ šķiet baltiski, tomēr patiesībā nav tādi. Un treškārt, protams, jāapseko patiesi baltiskie uzvārdi, iekļaujot šajā kategorijā arī tos, kas ir baltiski tikai no gramatisķi morfoloģiskā noformējuma viedokļa (bet ne saknes morfēmas cilmes ziņā), piem., *Gareckis*, *Orlavicius*. Jāņem vērā, ka baltiskie uzvārdi Somijā kā izpētes objekts ir mazāk lingvistiska, vairāk vēsturiska kategorija, un attiecīgs pētijums varbūt vairāk iekļaujas vēsturē nekā valodniecībā.

¹ Raksta pamatā Baltijas pētījumu konferencē Stokholmā 16.VI.1991. nolasītais referāts, kura sagatavotā ūsana Helsinkos kļuva iespējama, pateicoties Ziemeļvalstu Ministru Padomes piešķirtajai stipendijai.

Kas attiecas uz pirmo jautājumu loku — vispārējo onomastiku — tad vispirms izvirzās jautājums par teritoriāli piesaistīta antroponīmijas kopuma vai sistēmas (ja to atzīst par sistēmu) izpētes metodēm. Kā labi zināms, tradicionāli antroponīmijā ir pētītas etniski piesaistītas vai lingvistiski norobežotas sistēmas. Sākotnēji šāds etniski lingvistisks saistījums bieži vien bija būtībā identisks ar teritoriālo piesaisti. Taču mūsdienu pasaulē etniski "tīru" teritoriju paliek arvien mazāk.

Somija gan vēl joprojām ir valsts ar relatīvi viendabīgu iedzīvotāju sastāvu (resp., divdabīgu, ja īpaši izdalām Somijas zviedriski runājošos). Un tomēr arī šādā valstī ir jau krieti daudz tādu pastāvīgo iedzīvotāju, kuru uzvārdi liek atcerēties gan vairāk vai mazāk eksotiskus reģionus — Japānu (*Aoki, Kawasumi, Kono, Nakabe, Nakagawa, Suzuki, Yamakawa*), musulmanu valstis (*Abdulla, Mohammed, Ibrahim, Allahwerdi, Ahmed, Hisa metdin, Salahet-din*), Indiju (*Chatterjee, Rao*), Dienvidaustrumāziju (*Phrasithidet, Nguyen, Maung*), Kinu (*Chao, Chen, Chia-Chi, Tcheng, Wang*), gan arī visdažādākās Eiropas valstis - Ungāriju (*Nagy, Kiss, Szabo, Dömöter*), Armēniju (*Gasparjan, Sarkissian, Aghazarian, Bagdasarian, Kevor kijan, Kchachatouriants*), Gruziju (*Abaschidze, Revischvili*), Angliju (*Baskerville, English, England, James, Robinson, Stanley*), Grieķiju (*Athanasaki, Papatheocharis, Polemiros*), Serbiju un Horvātiju (*Bjelogrlic, Dejanovic*), Poliju (*Adamczyk, Hawryluk, Urbanowicz*), Rumāniju (*Negrea*), Islandi (*Kristjansdottir*, tradicionālais islandiešu tērvārds — "Kristjana meita" — Somijā pārtapis par uzvārdu). Te minēta tikai neliela daļa, Somijas uzvārdū sarakstā var atrast vēl daudzus jo daudzus piemērus, pārāk daudzus, lai tos varētu traktēt tikai kā atsevišķus kuriozus². Turklat viens otrs no minētajiem uzvārdiem laulību rezultātā ir iekļāvies arī etnisko somu personvārdu sistēmā. Kā redzams, Somijas antroponīmiskā ainava vairs nav iedomājama bez bagātīgas citvalodu inkrustācijas. Vēl jo piesātinātāka šāda inkfustācija ir tādās valstīs kā Zviedrija vai Vācija, arī Latvija un Igaunija (protams, ar atšķirīgām inkrustācijas elementu proporcijām). Kā pētīt šādu heterogēnu antroponīmijas kopumu — uz šo jautājumu izsmēloša atbilde vēl ir meklējama. Katrā ziņā šķiet skaidrs, ka ar tīri lingvistiskām metodēm vien šeit pārāk daudz panākt neizdosies.

Un tagad pievērsīsimies šī raksta galvenajam priekšmetam, proti, somu un baltu uzvārdū paralēlēm. Ko gan teiktu valodnieks, redzot tādus uzvārdus kā *Vilkas, Kaunas, Raitis, Aste, Bernas, Sarma, Wasara, Saule*,

² Tiesa, daudz sev lietderīga šaja sarakstā atrastu arī kuriozu meklētāju — gan mī tu varonu dubultniekus (*Toktamesh, Ra, Ajaz, Faust, Sadko, Nasretdin*), gan "rakstniekus" (*Merime, Puschkin, Turgenev, Chlebnikov, Pasternak, Sienkiewicz, Vergilis, Kaffka, Shaw*) gan "politikus" (*Churchill, Lincoln, Franklin, Kennedy, Nizon, Romanov, Godunov, Uljanov, Sverdloff, Wrangell, Kalinin, Lukjanow, Sobtschak, Franco, Moubarak, Hussain*), gan sporta pasaules pārstāvju (pat gandrīz pilnu Holandes izlasi ātrsliidošanā — *Schenk, Verkerk, Visser*), gan visdažādāko citu nozaru slavenības (*Ferrari, Nobel, Gagarin, Casanova, Lisi*). Uzmanību sev pievērš arī dubultuzvārdi ar savstarpēji kontrastējošiem elementiem (*Berg-Ahmed, Ilmonen-Schaworonkoff, Venediktow-Vaskelainen, Singer-Semenoff-Tjan-Schanskij*) un uzvārdi ar savdabīgu cilmes semantiku (*Filosof, Appelsin, Aspiranta, Komandiroff, Landwehr, Pikk-Sianoja*, "mazais cūku grāvis").

Liesma? Ja šis valodnieks būtu lietuvietis vai latvietis, tad viņš bez mazākās šaubīšanās uzskatītu šos uzvārdus par baltiskiem. Un viņš nepavisam nebūtu pelnījis pārmetumus par nekritisku pieeju, jo gandrīz vienmēr šim pētniekam būtu pilnīga taisnība. Gandrīz vienmēr — taču ne tad, kad šādi uzvārdi ir atrodami Somijas uzvārdū sarakstā. Šai pēdējā gadījumā tie ir lielākoties tīri somiski uzvārdi, un arī tie daži, kuru somiskums nav gluži neapšaubāms, tomēr nekādā ziņā nav baltiski.

Aplūkosim, piemēram, uzvārdū *Vilkas*, kas 1970. g. Somijā ir reģistrēts 90 reizes (tātad 90 Somijas pilsoņiem vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem ir bijis šāds uzvārds); vēl 7 reizes ir reģistrēts uzvārds *Vilka*, kas tik pārliecinoši izskatās pēc latviešu valodas sieviešu dzimtes. Starp citu, arī relatīvi augsta frekvence jeb sastopamība ļauj dažos ne gluži skaidros gadījumos par ticamāku uzskatīt somisku interpretāciju. Bet šajā konkrētajā gadījumā, par *Vilkas* runājot, nekāda pamata šaubām par tā somiskumu nav, jo somu valodā ir vispārpazīstams adjektīvs *vilkas* "mundrs, žirgts". Protams, ka šajā tāpat kā visos citos līdzīgos gadījumos nevar gluži kategoriski apgalvot, ka starp visiem šiem somiem ar uzvārdū *Vilkas* nav "nomaskējies" arī kāds lietuvietis *Vilkas*. Šādu iespējamību nevar noliegt, pārbaudīt to ir grūti, kaut arī principā iespējami, taču šādas pārbaudes rezultāti nekādi nemaina pamattēzi; uzvārdam *Vilkas* Somijā ir somiska cilme (varbūtējais izņēmuma gadījums tikai apstiprinās likumu).

Pavērosim vēl dažus piemērus. Uzvārds *Kaunas*, kas gan reģistrēts tikai četras reizes, acīmredzot cilmes ziņā saistāms ar somu *kauna* "naids, jaunums", nav izslēgts arī saistījums ar somu *kaunis* "skaists". Tiesa, šī uzvārda īpašnieku nelielais skaits Somijā ļauj arī lietuvisku interpretāciju uzlūkot par ne gluži neiespējamu. Uzvārdam *Raitis* (51 īpašnieks) savukārt nav nekā kopēja ar latviešu adjektīvu *raitis* vai no tā atvasināto latviešu personvārdu *Raitis*. Somu valodā ir adjektīvs *raitis* "nenoreibis; svajgs", un minētais uzvārds neapšaubāmi saistāms ar to. Uzvārdam *Wasara* ir kopēja cilme nevis ar latviešu un lietuviešu apelatīvu *vasara*, bet gan ar somu *vasara* "āmurs", kas, kā zināms, pieder pie vienas etimoloģiskas ligzdas ar latviešu valodas somogrismu *veseris*.

Somijā ir arī tādi uzvārdi kā *Suni* un *Aste*. Kaut gan tie izskatās tik latviski, to cilme tomēr visticamāk ir atrodama somu valodā. Jo *aste* ir ne tikai latviešu suņa lepnumns, bet arī somiski "pakāpe, grāds". Jāatzīst gan, ka vārds ar šādu nozīmi nevar diez cik labi noderēt antroponīma motivācijai. Ne jau velti attiecīgā uzvārda frekvence ir 1 — tātad 1970. g. Somijā ir bijis viens vienīgs cilvēks ar šādu uzvārdū. Šis uzvārds tomēr var būt tīri somisks; starp citu, ir vēl daudz citu neapšaubāmi somisku uzvārdu ar tikai vienu īpašnieku, piem., *Hautapaakkonen*, *Hietinen*, *Hyötiläinen*, *Neskinen*, *Ryssä*, *Kustaanoika* u.d.c. Uzvārda *Aste* latviska cilme ir maz ticama arī tāpēc, ka latviešu valodā tas nav populārs³, kaut gan attiecīgais apelatīvs pieder pie leksikas pamatslāna. Varbūt ir vērts apsvērt arī kādu citu šī uzvārda cilmes

³ V. Stalmanes vākumā šāda uzvārda vispār nav, bet vienreiz reģistrēts *Vilkaste* (Сталтмане В. Латышская антропонимия. Фамилии. М., 1981, С. 126).

iespēju (no ģermāņu valodām?)?

Nedaudz savādāka ir situācija ar uzvārdiem *Bernas* (24 reģistrējumi), *Bārnas* (16 reģistrējumi). Kopā tātad 40 reģistrējumu, un tas ir pārāk daudz, lai skaidrotu šos uzvārdus kā baltiskus, kaut gan arī somiski tie nav. Tiem nav atbilstošu somu valodas mantotajā apelatīvajā leksikā un nemaz arī nevar būt jau tīri fonētisku iemeslu dēļ, jo b-skaņa somu valodā ir ieviesta tikai līdz ar rakstu valodas attīstību. Varbūt šie uzvārdi ir zviedriski? Zviedrijā satopami uzvārdi⁴ *Barne*, *Bern*, *Berna*, *Bernas*, arī citi ar šo vārda celmu, tomēr to frekvence ir stipri neliela (mūs visvairāk interesējošais *Bernas* ir reģistrēts 4 reizes, bet vispopulārākais no šīs grupas — *Bern* — 12 reizes). Un tomēr Somijas uzvārdū *Bernas*, *Bārnas* zviedriska cilme šķiet daudz tiemāka nekā baltiska (jo vairāk tāpēc, ka lietuviešu valodā gan ir apelatīvs *bernas*, bet atbilstošs uzvārds nav fiksēts⁵). Iespējams, ka tie saistāmi ar populāro skandināvu personvārdu *Björn*?

To, kā viena vai otra uzvārda cilme nav meklējama svešās zemēs, var apgalvot ne tikai tad, kad šim uzvārdam ir samērā liels reģistrējumu skaits, bet arī tad, kad tas iekļaujas veselā uzvārdu virknē, kuri atvasināti no viena un tā paša vārda celma. Tā, piem., uzvārdam *Sarma* Somijā ir tikai viens vienīgs īpašnieks, arī atbilstošs somu valodas apelatīvs nav tik viegli atrodams. Tādējādi baltiska cilme liktos gluži iespējama. Taču jāņem vērā uzvārdu virkne, kas sastāv no *Sarmas*, *Sarme*, *Sarmi*, *Sarmia*, *Sarmio*, *Sarmino*, *Sarmu*, *Sarmasto*, *Sarmavuori* u. c. (starp citu, šiem uzvārdiem frekvence ir neliela). Šādas virknes eksistenci var uzlūkot par pietiekamu pierādījumu tam, ka visi šie uzvārdi, tai skaitā arī *Sarma* (lai kāda būtu to konkrētā etimoloģija), tomēr galu galā ir somiski.

Un, nobeidzot šī uzvārdu tipa (tos varētu saukt par pseudobaltiskiem) īsu apskatu, jāpiemin vēl viena uzvārdu virkne: *Latva*, *Latve*, *Latvela*, *Latvala*, *Latvi*, *Latvio*, *Latvisto*, *Latvonen*, *Latvus*, *Latvusto*, *Latvanne*, *Latvas*. Šeit nav nekādu problēmu — ir diezgan augsta frekvence (piem., *Latvus* — 21, *Latvio* — 38 un *Latva* — pat 625 reģistrējumi), un arī atbilstošo somu valodas apelatīvu nav grūti atrast; tas ir *latva* "lapotne". Tātad šajā gadījumā jāpienem tikai zināšanai, ka minētajai uzvārdu virknei ar Latviju nav nekāda saistījuma — gluži tāpat, kā uzvārdiem *Lieto*, *Liettu*, *Lietu* — ar Lietuvu (šo uzvārdu pamatā ir somu īpašības vārds *lieto* "maigs").

Nobeigumā — daži apsvērumi par patiesi baltiskajiem uzvārdiem Somijā. Somu valodniece Pirkko Nuolijervi (Pirkko Nuolijärvi) rakstā "Monikielinen Suomi" ("Daudzvalodīgā Somija")⁶ ir ieklāvusi skaitlus, kas rāda Somijas iedzīvotāju sadalījumu atbilstoši viņu dzimtajai valodai. Saskaņā ar šiem skaitļiem (kas aizgūti no oficiālas statistikas) 1990. g. 1 janvāri Somija

⁴ Zviedrijas uzvārdu saraksts ar frekvences norādēm arī pieejams mikrofilmās Helsinki Vietējo valodu pētniecības centra Onomastikas nodalas archīva.

⁵ Skat. Lietuvij pavardžių žodynas / Ats. red. A. Vanagas. V., 1985. T. 1. P. 239.

⁶ 1991. g. aprīlī autore laipni iepazīstināja ar savu tobrīd vēl nepublicētā raksta manuskriptu.

dzīvojuši 11 cilvēki, kas par savu dzimto valodu atzinusi latviešu valodu, un 10 — lietuviešu (šajos skaitlос nav iekļauti dati par cilvēkiem, kas Somijā uzturas pagaidām). Starp citu, abās grupās — gan latviešu, gan lietuviešu — sieviešu ir stipri vairāk nekā vīriešu, tāpēc var domāt, ka ne visiem 21 ir arī baltiski uzvārdi. Tomēr to Somijas iedzīvotāju skaits, kam ir ne-apšaubāmi baltiski uzvārdi (ieskaitot, kā jau sākumā teikts, arī tikai formas ziņā baltiskos), ir krietni lielāks — varbūt četras reizes, varbūt arī piecas, gluži precīzi to nevar pateikt nepārvaramo interpretācijas grūtību dēļ. Par lietuviškiem var uzskatīt Somijas iedzīvotāju uzvārdus *Abraitis*, *Gaizutis*, *Grasutis*, *Gruzdaitis*, *Jasbutis*, *Kairas*, *Khei:nonas (?)*, *Kinailis*, *Klimavicius*, *Lydeck*, *Loleytis*, *Marganavicius*, *Matschulaidis*, *Mikalunas*, *Miklowait*, *Moraitis*, *Naujoks*, *Orlavicius*, *Panteleit*, *Wischtukat*; par lietuviškiem vai latviškiem — *Boleckis*, *Bruklis*, *Dauksz*, *Galinis*, *Gareckis*, *Norvila*, *Norwill*, *Rimeika*, par latviškiem — *Bebrisch*, *Behrsin*, *Behrns* (bet sal. jau teikto par *Bernas*, *Barnas*), *Ziprus*, *Zihruls*, *Tchivtschis*, *Dauguls*, *Driksna*, *Dsinnejs*, *Gribust*, *Graudums*, *Kadlik*, *Kaleij*, *Kalva* (bet sal. somu *kalvaa* "grauzt", *kalvo* "plēve"), *Kruming*, *Kurmis*, *Leijneck*, *Mellais*, *Norrbutts*, *Ozolins*, *Peebalg* (1 cilvēks, kurš 1990. g. sarakstā jau atzīmēts kā mitis), *Plattais*, *Preits-Freimanis*, *Pukit*, *Purin*, *Upmal*, *Vitol* un *Vitoll*, *Zemitis*, *Zvaigzne* (tikai 1990. g. sarakstā). Bez tam ir reģistrēta vesela virkne uzvārdū, kuru interpretācija nav droša, tomēr vismaz daļai no tiem acīmredzot ir baltiska cilme (dažkārt tā liek domāt nevis valodiski, bet vēsturiski apsvērumi) : *Abol*, *Airis*, *Apala*, *Ape*, *Asara*, *Bemeleit*, *Bundul*, *Dreijmann*, *Dundar*, *Egli*, *Eglon-Terho*, *Elks*, *Esars*, *Gabran*, *Hennieks*, *Jaaran*, *Jacobi* (kā zināms, šāds itāliska tipa uzvārds sastopams arī starp latviešu pseidoitāliskajiem), *Jerring*, *Jurasch*, *Kabata*, *Kalving*, *Kamara*, *Karrasch*, *Karring*, *Keyzers*, *Kerkis* un *Kārkis*, *Kylkis*, *Kischis*, *Klinthe*, *Kluss*, *Kupri*, *Laisma*, *Lapina*, *Lejman*, *Lohse*, *Maltusch*, *Mellen*, *Nabba*, *Namdar*, *Niera*, *Nykull*, *Ogle*, *Ottosprunck*, *Plewe*, *Presas*, *Pulkis*, *Pundars*, *Purves*, *Pusar*, *Rabeneck*, *Raini* un *Rainis*, *Rieks*, *Rosenthal*, *Sarkano*, *Seme*, *Silke*, *Skrivars*, *Skroderus*, *Skuj*, *Sparre* un *Sparr*, *Sporis*, *Staarast*, *Svidis*, *Tolkis*, *Treij*, *Valkas* un *Walk*, *Vaarnas*, *Voittis*, *Zalcman*, *Zeifert*. Daudzas šaubas te varētu relatīvi vienkārši atrisināt ar intervijas metodi, taču tas prasa vairāk laika nekā, uzturoties Somijā, bija šī raksta autora rīcība. Tas pats jāsaka par vēl vienu grupu — uzvārdiem, par kuru varbūtēju saistību ar latviešu valodu varētu doināt to izskagas — dēļ. Vairumā gadījumu šādas saistības tomēr acīmredzot nav, tāpēc šeit tikai pāris piemēru: *Adolfs*, *Arnolds*, *Daniels*, *Edmunds*, *Ehwalds*, *Henrichs*, *Herberts*, *Georgs*; *Akers*, *Birgers*, *Dahls*, *Gerts*, *Jägers*, *Meiners*, *Sanders*, *Smulters*, *Vilsons*, *Vollmers*, *Zeitis* u.c.

Nepievēršoties šoreiz augstākminēto baltisko resp. baltiešu uzvārdū de-talizētai lingvistiskai analīzei, jāatzīmē tomēr kāda to grafikas īpatnība, proti, vairāki latviešu uzvārdi ir saglabājuši visai senas (20. gadsimta sākumam raksturīgas) ortogrāfijas īpatnības, piem., *Peebalg* (mūsdienu rakstībā *Piebalgs*), *Behrsin* (*Bērziņš*), *Plattais* (*Platais*), *Zihruls* (*Cīrulis*), *Kaddik* (*Kadiķis*), *Kruming* (*Krūmiņš*), *Dsinnejs* (*Dzinējs*). Šo uzvārdū īpašnieki resp. viņu dzimtas tātad Somijā dzīvo jau sen, vairums no viņiem acīmredzot kopš mūsu gadsimta pirmajiem diviem gadu desmitiem. Varētu izteikt

hipotēzi, ka lielākā daļa no šiem cilvēkiem ir izceļojuši no Latvijas tūlīt pēc 1905. gada revolūcijas. Vēsturisks pētījums par to, kā šie cilvēki nonākuši Somijā un kādas ir bijušas viņu turpmākās liktengaitas kopā ar ģimenēm līdz pat mūsu dienām, būtu, bez šaubām, ne tikai interesants, bet arī pamācošs. Varbūt atradīsies vēsturnieks, kas uzņemsies šādu uzdevumu? Personvārdu lingvistiskā analīze šai gadījumā veidotu analīzes pirmo pakāpi.

SUOMIŲ PAVARDŽIŲ SĀRAŠAS BALTIŲ KALBŲ TYRINĘTOJO AKIMIS

Reziumė

Straipsnyje pateikti tyrinējimy duomenys imti iš triju Suomijos gyventojų pavardžių sarašy, esančių Helsinkio vietinių kalbų tyrimo centro Onomastikos skyriaus archyve.

Pagrindinis straipsnio tikslas — suomių ir baltų pavardžių paraleles. Tokios pavardei kaip *Vilkas*, *Kaunas*, *Aste*, *Bernas*, *Sarma*, *Vasara* ir kt. tik iš pirmo žvilgsnio atrodo baltiškos. Iš tikrujujų tai dažniausiai suomiškos pavardei, kilusios iš bendarinės kalbos atitikmeny (pvz.: *Vilkas* iš suomių būdvardžio *vilkas* "žvalus, gurus"; *Kaunas* iš suomių apeliatyvo *kauna* "priesiškumas, blogybė" arba būdvardžio *kaunis* "gražus"; *Vasara* iš suomių apeliatyvo *vasara* "plaktukas"; plg. lat. *vaseris*, kilusi iš suomių—ugry kalbų ir t.t.

Siek tiek kitokia situacija yra su pavarde mis *Bernas* ir *Bärnas*. Suomij apeliatyvinėje leksikoje jų atitikmeny nėra, o garsas *b* — įsivestas tik iš rašty. Galimas daiktas, kad šios pavardei sietinos su skandinavų asmenvardžiu *Bjorn*.

Pavardei *Latva*, *Latve*, *Latvela*, *Latvala*, *Latvi*, *Latvio*, *Latvisto*, *Latvonen*, *Latvus* ir kt. iš pirmo žvilgsnio atrodo latviškos kilmės. Vis dėlto nesunkiai randamais jų suomiškas apeliatyvas, tai *latva* "lapai, lapija", taigi šios pavardei su Latvija neturi jokio ryšio. Tas pats ir su *Lieto*, *Liettu*, *Lietta* (suomij *lieto* "švelnus").

Reikėtų akcentuoti tai, kad dauguma latvių pavardžių Suomijoje yra išlaikiusios tikrai senas (20 amžiaus pradžiai būdingas) ortografijos ypatybes, pvz.: *Peebalgs* (dabar *Piebalgs*), *Zihruls* (*Cirulis*), *Kaddik* (*Kadikis*), *Dsinnejs* (*Dzinējs*) ir kt.